

heemkundekring

DE 
VONDER
asten-someren

MAART 2009
15^e JAARGANG NR. 1

Redactie:

Ad Verrijt, Hemelberg 59, 5721 CP, Asten.
Piet Aarts, Anneke Blankennagel, Willem van den Bosch,
Jac Jöris, Ricus van Neerven en Gerard ten Thije

Penningmeester:

Jacques van Ooijen,
Pasakker 105, 5710 HT, Someren.tel. 493601.
Rek.nr. 14.80.77.897.

Gezinsabonnementen: HKK “De Vonder” € 24,00 per jaar.
Opgeven bij het secretariaat of het Heemhuis,
Molenstraat 10 te 5711 EW Someren

ISSN 1387-2079

INHOUD

Afscheid bestuursleden	pag. 3
Dankwoord Ad Smulders	pag. 4
Bij het afscheid van Nelly Lehr-Remery	pag. 4
Adrie naar werkgroep beeld	pag. 5
Geen uitleen boeken	pag. 7
Priesters en altaren in Asten, Ommel en Lierop	pag. 7
Bisdom Luik: Asten, Ommel en Lierop	pag. 12
Cursus landschaplezen	pag. 24
Vliegtuigcrash De Hutten	pag. 26
Lief en leed	pag. 31
Oud Goud	pag. 34
Asten, gedicht	pag. 35



Hotel Centraal, Someren, 1950



Draaginsigne voor Jan Heijligers



Louis van den Bosch

AFSCHIED BESTUURSLEDEN

De bloem van de heemkundekring was aanwezig in de jaarvergadering. Het afscheid van de twee niet herkiesbare bestuursleden is dus geen schokkend nieuws. De nieuwe voorzitter Jan Brens, en in minder formele woorden ook cabaretier Bert Kuypers, hebben Jan Heyligers en Louis van den Bosch al op passende wijze in het zonnetje gezet. En zo hoort het ook. Jan Heyligers was voor de zesde en laatste keer voorzitter. Welbespraakt, maar toch met voldoende respect voor de verdiensten van anderen, en een hele reeks van terechte lofprijzingen kon de revue passeren. De vitaliteit van de heemkundekring zit vooral in de werkgroepen, het aan de weg timmeren laten de meeste leden liever aan het bestuur over. Jan verstaat de kunst om de belangen en prestaties van de groepen te verbinden onder de vlag van de Vonder. Zodat in Asten en Someren de heemkunde een dierbaar begrip is geworden. Ze is de laatste jaren inderdaad dichter bij de mensen gekomen, en het ledental is inmiddels verdubbeld. Het oude is vertrouwd geworden, maar dat kan alleen als men er aanhoudend op wordt geattendeerd. Dat kon Jan, maar dat kon ook Louis van den Bosch. Een man zowel van het woord als van de daad, aldus de voorzitter in zijn afscheidswoord. Een vriendelijke man, zo veelzijdig dat hij alle letters van het alfabet kon bespelen. Een voorzitter krijgt daarnaast de kans om zich nog eens extra te profileren. Jan wist de zich naar de gemeenten toe positief-kritisch op te stellen, en kweekte daarmee veel goodwill. Gevolg was dat de Vonder over faciliteiten niet te klagen had, voor het

heemkundehuis voor het archeologiehuis en voor de heemkamer. En ook waren er door het openhartige bestuursbeleid goede contacten met IVN, VVV, bibliotheek en Natuurhistorisch museum. De pijn van het afscheid van beide heren wordt gelukkig verzacht door de toezegging dat hun liefde voor de heemkunde nog lang niet voorbij is, en dat ze nog in de markt zijn voor een of meer de werkgroepen. Dat zal de vergadering niet ontgaan zijn. In de Vonder zullen we ze graag nog wel eens tegenkomen.
Gerard ten Thije

AANVULLING VAN AD SMULDERS

De tekst ingekort door de redactie.

Afgelopen jaar is in Someren het Heemhuis geopend. Wij kregen als werkgroep opgravingen de gelegenheid om uitgebreid over ons werk te vertellen. Ik heb dat graag op me genomen en heb iedereen van de werkgroep willen bedanken, de vaste medewerkers en de mensen die ons incidenteel geholpen hebben. Ik ben daarbij vergeten om Hans van Laarschot in de dank te betrekken en ik wil dit hierbij goedmaken. Hans weet wel dat ik hem niet opzettelijk ben vergeten.

Ad Smulders

BIJ HET AFSCHIED VAN NELLY LEHR-REMERY

Op 6 februari 2009 overleed Nelly Lehr-Remery, in de leeftijd van 86 jaar. Zij was de enige Remery die nog in Asten was blijven wonen, maar niet onopvallend. Zij was nog heel lang sportief bezig, woonde zelfs tegen de tennisbaan en was erg gezien in de Astense gemeenschap. Ze was 13 jaar onderwijzeres aan de meisjesschool in Someren-Eind en huwde in 1957 met André Lehr, campanoloog bij Koninklijke Eijsbouts en in Asten en ver daarbuiten bekend om zijn uitmuntende kennis van klokken. Hij promoveerde zelfs honoris causa en mocht in "zijn" klokkenmuseum de koninklijke familie ontvangen..

Bij de uitvaartdienst in de kerk te Asten sprak broer Rémy Remery, de broer van Nelly een rede uit waarin de band tussen André en zijn "secondante" op indringende wijze werd beschreven. Een gulden paar waarvoor de klokken van Asten graag geluid zullen hebben, Asten zal ze missen.

André is op 27 maart 2007 overleden en ons afscheid van Nelly wil tegelijk een hommage zijn aan André die mede door zijn jarenlange actief-zijn voor het museum veel voor de heemkundekring betekend heeft.

Wij houden aan beiden een dankbare herinnering over.

ADRIE NAAR WERKGROEP BEELD

Adrie Mennen, al geruime tijd lid van de redactie van de het blad De Vonder, heeft zeer tot onze spijt te kennen gegeven dat hij wegens vele andere activiteiten binnen de Heemkundekring met deze werkzaamheden zal moeten stoppen.

Hij was, dat bleek maar al te duidelijk uit zijn grote betrokkenheid en niet aflatende inzet, de Vonder zeer toegedaan. Zijn vaardigheden in de boekdrukkunst en niet minder ook in de fotografie maakten hem een bijzonder waardevol lid. Steeds wist deze duvelstoejager de Vonder typografisch aantrekkelijk van samenstelling en uitbeelding gepresenteerd te krijgen. Vanuit zijn kennis van de streek en zijn routine op dit terrein wist hij scherp de artikelen op waarde te schatten en interessant te ordenen.

Hij schuwde het niet daar vele, ook nachtelijke uren in te steken waarbij, zo begrijpen wij, niet altijd stichtelijke schietgebedjes geloosd werden. Adrie is daarenboven een aimabele kameraad en hulpvaardige collega: attent zowel waar het de zaak als de mensen betraf.

Adrie, we zijn je zeer erkentelijk voor dit alles en hopen dat je zo nu en dan de deur nog eens open trekt en dat wij, indien nodig, nog eens bij je aan mogen kloppen. Namens de redactie,

Ad Verrijt.

De heer Ricus van Neerven en mevrouw Anneke Blankennagel hebben zich bereid verklaard de samenstelling en opmaak op zich te nemen en het printen en afwerken gaat Willem van den Bosch verzorgen. Geweldig Ricus, Anneke en Willem en weest welkom in onze redactie.

Ad Verrijt

ADRIE MENNEN NAAR 'BEELD'

Vanaf 2003 ben ik in de werkgroep van de redactie van De Vonder terecht gekomen. Het was mijn idee om de kwaliteit van het blad te verhogen, eerst via plakken en knippen, dan vanaf het aanleveren van bestanden aan bedrijven en die door hun te laten bewerken en printen en afwerken.

Omdat dit in de eerste aanleg, enerzijds een dure aangelegenheid was en we afhankelijk waren van derden, hebben we vanaf december 2006 een eigen printer/kopieerapparaat, door de Heemkundekring aangeschaft door middel van sponsoring. Hierdoor hadden we de mogelijkheid om zelf het blad samen te stellen, te printen en te vergaren. Het nieten en snijden wordt nog steeds buitenshuis gedaan. Dat laatste zal wel zo blijven.

Deze werkgroep bestond in eerste instantie uit Ria Reynders, Jac Joris en Thea van Diepenbeek. Later onder Herman Tesselaar en de laatste jaren onder eindredacteur Ad Verrijt.

Samen met de redactie van Ad Verrijt, Piet Aarts, Jac Joris en Gerard ten Thije vormden we de redactie. Thea van Diepenbeek heeft zich ondertussen teruggetrokken. Nu gaat de versterkte redactie verder waaraan o.a. Anneke Blankennagel, Ricus van Neerven en Willem van den Bosch toegevoegd zijn, een enthousiaste groep mensen.

De werkzaamheden van samenstellen en printen/afwerken zal nu niet door een persoon maar door verschillende mensen uitgevoerd gaan worden.

Ik heb met veel plezier al die jaren aan de redactie meegewerkt. Ik wil me nu gaan bezig houden om met een aantal mensen te werken aan een beeldbank voor De Vonder van en voor Asten en Someren. Het aanwezige beeldmateriaal in het Heemhuis en nieuw te verwerven oud beeld materiaal aan foto's en ander plat materiaal in kaart te brengen en voor velen inzichtelijk te maken.

Adrie Mennen

GEEN UITLEEN VAN BOEKEN UIT HET HEEMHUIS

De reden is, dat wij op de openstellingen boeken missen die bezoekers willen inzien.

Kopiëren blijft uiteraard wel mogelijk.

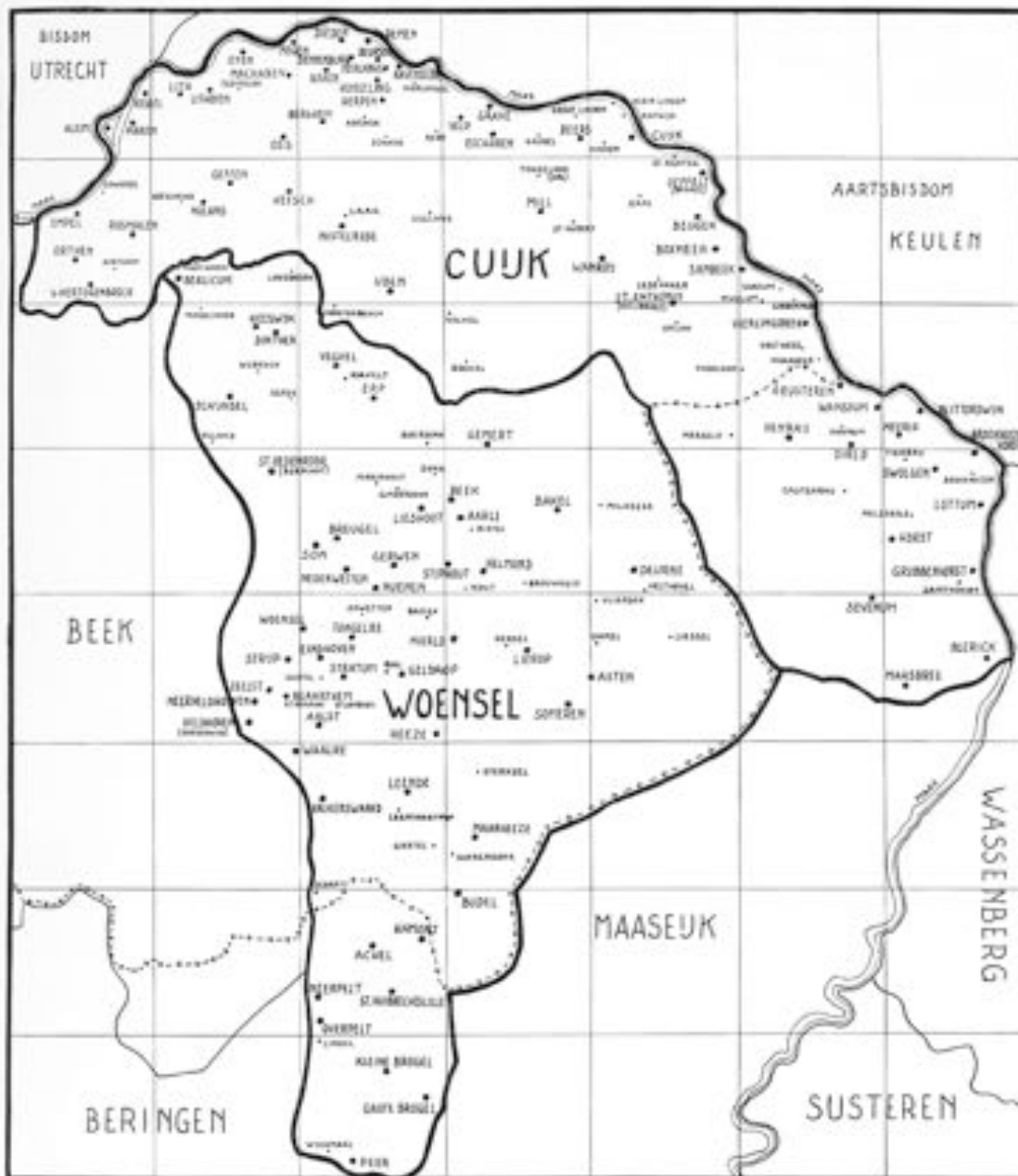
Werkgroep Archiveriaat, januari 2009.

Vriendelijk gegroet,

Wim Deenen

PRIESTERS EN ALTAREN IN ASTEN, OMMEL EN LIEROP

In het nu volgende artikel wordt een beeld geschetst welke priesters en/of vervangers met welk altaar een verbintenis hadden. Het oorspronkelijke artikel is te vinden in het boek "De



DEKENATEN CUIJK EN WOENSEL vóór 1559

— GRENS DEKENATEN
 ---- GRENS MUIBIGE PROVINCIES
 • KERNEN
 - KAPELLEN
 NOORD-BRABANT EN LIMBURG

Oude dekenaten Cuijk, Woensel en Hilvarenbeek” uit het jaar 1968.

Asten, Lierop en Ommel behoorden voor 1559 tot het bisdom Luik en tot het dekenaat Woensel. Dit dekenaat omvatte een groot gedeelte van Noord Brabant met als noordelijkste plaats Berlicum, in het oosten Deurne en in het zuiden Peer.

Tot het bisdom Luik behoorden ook de bisdommen 's Hertogenbosch, Breda en Roermond.

Bestuurlijk was het verdeeld in acht aartsdiakenaten te weten; Stad Luik, Haspengauw, Henegouwen, Brabant, Famenne, Condroz, Ardennen en Kempenland.

In elk aartsdekenaat werden registers bij gehouden die hoofdzakelijk als doel hadden; de inning van bepaalde inkomsten. Elk register liep over twee jaargetijden d.w.z. van St. Jans-geboorte tot St. Jans-geboorte. Het oudste liep van 24 juni 1400 tot 23 juni 1401.

De inhoud van de registers zowel de aartsdiakenale als de bisschoppelijke bestaan uit zgn. *pouillé*'s en een grote menigte aantekeningen betreffende ontvangsten van aartsdiaken of bisschop.

Een *pouillé* was een alfabetische lijst van parochies per dekenaat met vermelding van de daaronder behorende kerken, kapellen en matricularieën (kosterijen). Met een *beneficie* werd het inkomen van een geestelijke aangegeven.

Aan de alfabetische lijst was toegevoegd wie het vermelde *beneficie* bezat en wat de jaarlijkse opbrengsten waren. Ook werd vermeld welke *beneficienten* afwezig waren en verlof hadden om een vervanger aan te trekken. Wat zij voor dit verlof moesten betalen, werd ook vermeld.

De *beneficienten* die niet in hun standplaats woonden, betaalden voor het verlof van hun afwezigheid en voor de hun plaatsvervanger. Dubbel dus!

De *beneficienten* die in hun standplaats woonden, hoefden slechts te betalen om een plaatsvervanger te mogen hebben. Aan de hand van de *pouillé*'s kon de aartsdiaken of bisschop de toestand van de parochies min of meer kennen en in het bijzonder de geestelijkheid in de verschillende parochies controleren.

De bezoeken aan de parochies die jaarlijks gehouden moesten worden, gebeurden vaak aan de hand van de lijst van vorig jaar. Kempenland omvatte in 1400 346 parochiekerken, 17 *appendices* en 23 kapellen. Deze konden niet door één persoon bezocht

BISDOM LUIK vóór 1559



beneficie (parochie- of kloosterkerk) een kerkelijke goedkeuring nodig was en voor een officie was dat niet nodig. De lasten die aan beide verbonden waren, bestonden hoofdzakelijk in een zeker aantal missen wat er wekelijks of jaarlijks opgedragen moest worden. De inkomsten voor de rectoren bestonden voornamelijk uit de jaarlijkse opbrengsten in geld of in natura (een bepaalde hoeveelheid rogge of graan).

Bij het vergeven van de beneficiës kreeg de kandidaat op drie zondagen in de betreffende parochiekerk de “roep” en wanneer er

geen canonieke bezwaren binnenkwamen, kon hij zijn inbezitting en toelating krijgen. Bij deze procedure werden rechten geheven, en voor de zegeling en het klaarmaken der betreffende brieven werden de kosten betaald. Iets dergelijks had plaats bij afstanddoen van of het ruilen van beneficies.

Zo'n lijst met gegevens noemde men een *Rescriptie*. Vaak werden deze lijsten overgeschreven waardoor er wel eens fouten op voorkwamen.

Zo kon het voorkomen dat de namen van de Brabantse parochies onduidelijk geschreven waren zodat een Franssprekende curiebeampte namen vaak verkeerd schreef. Ook waren vele altaren vernoemd naar meer dan een heilige.

De aantekeningen die bij de registers zaten, dienden voornamelijk voor de inning van gelden, welke geestelijken of leken aan de bisschop of aartsdiaken verschuldigd waren.

Zo moesten ze betalen voor het ontvangen van H. Wijdingen, voor afkondigingen en admmissie bij de aanvaarding van een beneficie maar ook boete gelden wegens begane misdrijven zoals het breken van trouwbeloften, het sluiten van clandestiene huwelijken, voor absolutie van excommunicatie, remissie van opgelegde pelgrimstochten, bezegeling en ondertekening van vonnissen en bepaalde contracten.

In de middeleeuwen zijn rechtszittingen bekend waarbij de aartsdiaken of deken als rechter optrad en die vooral ten doel hadden om publieke zondaars op te sporen en te berechten.

Ton van Hoek

BISDOM LUIK : ASTEN, OMMEL EN LIEROP

Asten en Lierop volledige kerk, waarde in 1556 50 mud rogge

1400 Pastoor Gerardus Darys moet 3 gulden betalen wegens afwezigheid, aan de bisschop of aartsdeken

1418-1427 Wilhelmus van Herzel is aangesteld

1436-1445 Pastoor dr. Godefridus Dicbier wegens afwezigheid 4 halve stuivers

1459 Pastoor Thomas de Atrio studeert rechten in Leuven

1460 Pastoor Eustachius van Atrio studeert en later doceert in Leuven, daarom hoeft hij niets te betalen voor zijn afwezigheid

1462-1487 Pastoor Thomas de Atrio studeert te Leuven rechten (wetten en canoniek recht), daarna doceert hij, daarom hoeft hij niets te betalen voor zijn afwezigheid

1470 Voor het verlof om de pastoor te vervangen voor Martinus de Meer, assistent in Lierop, moet 1 schild (= munt) betaald worden

1497 Pastoor Symon Sampani studeert te Leuven theologie, daarna doceert hij, daarom hoeft hij niets te betalen

1523 De pastoor heeft een Antwerps privilege laten zien

1536 Pastoor (zonder zielzorgfunctie, wel de inkomsten genietend) is Martinus Boem

1536-1537 Pastoor Franciscus Bane heeft een Antwerps privilege laten zien

*1550-1551 Pastoor Nicolaus Damant studeert burgerlijk recht in Leuven, en heeft daar gedoceerd en is dus vrij van betaling
In 1551 ging hij in Poitiers studeren in beide rechten (kerkelijk en burgerlijk recht), heeft daar gedoceerd, dus geen betaling voor afwezigheid*

1553-1556 Pastoor Petrus Damant studeert in Padua in beide rechten (kerkelijk en burgerlijk recht), daarom geen betaling in 1556 is hij afwezig

1558-1562 Pastoor Petrus Damant in 1558 studeert hij in Dole (?) in beide rechten (kerkelijk en burgerlijk recht), daarna heeft hij daar gedoceerd, daarom geen betaling in 1562 studeert hij in Leuven theologie, daarom geen betaling in 1566 voor zijn afwezigheid (moet betaald worden) 4 solidi (munt, schelling)

Eeuwige vicarie

1436-1445 Pastoor Johannes van Heze zetelt (in Asten)

1438 Hij moet 1 (schild =) munt betalen voor het verlof dat Hubertus Custos zijn kapelaan wordt

1441-1445 nog 1 (schild =) munt om Martinus van de Meer kapelaan te maken

1459-1464 Johannes Godefridus is pastoor(in Asten)

1459-1463 moet ook betalen voor Martinus de Meer die als zijn kapelaan dienst doet in Lierop

1464 Het beneficie van de canoniek verenigde kerken van Asten en Lierop, dat vacant was wegens de vrijwillige afstand door Jacobus van Gestel, die rechtsgeldig werd waargenomen door de laatste pastoor Johannes Godefridus, wordt gegeven aan de priester Mathias Marcelli. Hij betaalt op 26 mei 4 Rijnguldens voor de rechten, de bezegeling, de aanstellingsprocedure, aan de aartsdeken.

Dit alles is vastgelegd en bezegeld door notaris Godefridus Faber.

Deze Mathias Marcelli had een beneficie aan het altaar van de Heilige Maagd Maria in Grosskampen (dekenaat Stavelot) en ruilt dat nu met Johannes Godefridus; en dat is allemaal voorgesteld door de abt van Floreffe, Lucas van Eyck

(Zoiets begrijp ik uit het ingewikkelde verhaal; het wordt daaronder nog eens herhaald)

Er waren kennelijk beneficies verbonden aan altaren: men moest een aantal H. Missen lezen aan een altaar en ontving daarvoor

een honorarium. Maar als men afwezig was en een vervanger nodig had, betaalde men een boete.



Kopergravure van Hendrik Spilman anno 1738, gebaseerd op een tekening uit 1685 van de kerk in Asten.

1469-1477 Pastoor Godefridus Johannis zetelt

1469 Voor het verlov om de priester Leonardus van Boeschot tot zijn kapelaan te maken (betaalt hij) 1 scutum (munt, schild)

1485 Pastoor Godefridus Johannis zetelt en voor her verlov voor de seculiere priester Ysboldus Schoet (betaalt hijZ) 1 scutum (munt, schild)

1487 Pastoor Godefridus Johannis zetelt en voor het verlov om de seculiere priester Paulus van Zoersel tot zijn kapelaan te maken (betaalt hij) 1 scutum (munt, schild)

1519-1537 Pastoor Martinus van Lanckvelt studeert theologie in Leuven, daarom is hij afwezig en hoeft niets te betalen

1523 Verlof voor Wilhelmus van den Hoffpat en Petrus Johannes 2 scuta
(scutum = schild, een munt)

1530 Verlof voor Wilhelmus de Fine (van den Einde) en Petrus Johannes
als plaatsvervanger 2 scuta (scutum = schild, een munt)

1536 Verlof voor Johannes de Fine (van den Einde) en Wilhelmus van
Kessel 2 scuta (scutum = schild, een munt)

1537 Verlof voor Wilhelmus de Fine (van den Einde) en Johannes van
Kessel 2 scuta (scutum = schild, een munt)

1556 Pastoor Henricus Laer, wordt waargenomen door dezelfde in Asten,
In Lyrop waargenomen door Cornelius, zoon van Henricus
Nouwen, de waarde is 15 mud rogge

Altaar van Sint Agatha in Asten

1400 blanco

*1405-1421 Pastoor Johannes Doernskens is afwezig en krijgt verlof in
1405 om Johannes Eyndhouts als vervanger aan te stellen. Hij be-
taalt 8 halve stuivers. Hetzelfde in 1418 voor Arnoldus Staken-
borch
(zo gaat het door)*

1427 Pastoor Johannes van den Perre (betaalt) voor zijn afwezigheid en
voor het verlof om de seculiere (priester) Arnoldus van Staken-
bosch aan te stellen 8 grossi (grossus = groot, vaak gebruikt voor
een halve stuiver).

1436 Pastoor Jophannes Doernkens (betaalt) voor zijn afwezigheid en
voor het verlof om Henricus Creyenstert aan te stellen 8 grossi

1438-1460 Pastoor Johannes van den Perre (betaalt voor zijn afwezigheid
en verlof (voor een vervanger)

1438 en 1442 voor een geschikt persoon 8 grossi

1441 voor Henricus Creyenstert 8 grossi

1443 en 1445 voor Johannes Theodericus 8 grossi

1459 voor zijn afwezigheid 8 grossi

1460 voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte (vervanger)
8 grossi

*1463-1497 Godefridus Fabri hoefde niets te betalen omdat hij in Leuven studeerde en doceerde: kunsten en rechten, en hij deed van alles in het aartsdiakenaat Hannonia (?)
(dus die man was nooit in Asten, streek het geld op en liet een ander het werk doen)*

1519-1539 Pastoor Nicolaus van Lieshout studeert in Leuven theologie

1519 hoeft hij daarom niets te betalen

1523-1530 daarom gratis en voor het verlof om een plaatsvervanger aan te stellen 4 grossi

1536-1551 Pastoor Dionisius Tor(re)kens betaalt voor zijn afwezigheid en het verlof voor een plaatsvervanger 8 grossi

1537 studeert hij te Leuven en (betaalt) voor een vervanger 4 grossi

1550 (voor zijn afwezigheid) 6 grossi

1550 voor zijn afwezigheid en het verlof voor een vervanger 8 grossi

1551 voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte seculiere (vervanger) 8 grossi

1553 pastoor Dyon. Torrekens betaalt voor zijn afwezigheid 6 grossi

1556 pastoor Dionysius Torrekens is afwezig en hij wordt waargenomen door Henricus de Goer; de waarde is met twee missen 8 mud rogge. Hij heeft een “toevoeging” van 6 mud graan en één weide en de waarde is met één mis 5 Petri communes

1552-1566 pastoor David van Sirstich (?) betaalt voor zijn afwezigheid 6 grossi

Altaar van H. Maria in Asten

1477 Pastoor Theodericus Geldens, waarnemer van de aartsdiaken van Hannonia. Daarom is hij afwezig en hoeft niets te betalen

1502 Pastoor Laurentius Pelders (betaalt voor zijn afwezigheid) 4 grossi

1519 Pastoor Lambertus Pelders (betaalt voor zijn afwezigheid) 4 grossi

1530 Petrus van Milheeze betaalt voor afwezigheid en verlof zes halve stuivers

1556 Theodericus van Milheeze heeft het voor mekaar: voor 2 missen krijgt hij 9 mud rogge en voor 1 mis erbij nog eens 8 mud

Altaar van de Drie-eenheid nieuw opgericht

1520-1536 Pastoor Johannes Theodericus (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

1559-1553 Pastoor Johannes Theodericus Heynen

1550 4 grossi

1550 en 1551 voor zijn afwezigheid en het verlof om een seculier priester als vervanger aan te stellen 6 grossi

1553 4 grossi

1556 Pastoor Johannes Henricus is afwezig, hij wordt waargenomen door Johannes Arnoldus en Martinus, zoon van Johannes Petrus; de waarde is met twee missen 6 mud graan

1558 Pastoor Henricus Veruweyen (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

Altaar van Maria Presentatie

1562-1566 Pastoor Anthonius Verhuyck (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

Altaar van de Heilige Geest nieuw opgericht

1556 Pastoor Johannes Gerardus is afwezig en hij wordt waargenomen door Matheus Schafen; de waarde is met 4 missen 12 mud rogge

1558-1562 Pastoor Johannes Jacobus (betaalt) voor zijn afwezigheid 6 grossi

Altaar van Adrianus, 1552 van Nicolaus en Adrianus

1556 Pastoor Tielmannus de Fine (van den Einde) wordt waargenomen door dezelfde, de waarde is met 4 missen 12 mud rogge

Altaar van Antonius en Cornelius in Asten

1473 van Anthonius, Cornelius, Sebastianus en Barbara

1487 van Maria, Anthonius, Cornelius en Barbara

in 1556 is het met twee Missen 8 mud rogge waard en het heeft een bijkerk van 6 mud rogge met een last van (?) mis

1460-1462 Pastoor Henricus Nicolaus (Faber) (betaalt) voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte vervanger 6 grossi

1473 Het beneficium voor dit altaar gaat weer over naar een ander, die 3 Rijnguldens betaalt

Een wat nauwkeuriger omschrijving van de inhoud:

Het altaar van de H. Anthonius, Cornelius, Sebastianus en Barbara is vacant door het terugtreden van Jacobus, de laatste pastoor ervan. Thomas van Atrium, pastoor van de canoniek verenigde kerken van Asten en Lierop speelt ook een rol.

Jacobus van Gestel moet betalen.

Eind juni is een bedrag van 3 Rijnguldens betaald.

1536 weer hetzelfde verhaal

Het altaar van Anthonius, Cornelius en Barbara, gelegen in de kerk van de parochie Asten, is nu vacant door ontslag of huwelijk van de laatste pastoor Philippus de Zotte

De betaling is nu 6 florijnen (guldens)

1537 Pastoor Nicolaus die Soet studeert in Leuven en betaalt voor het verlof een vervanger aan te stellen 4 grossi

1551 Pastoor Johannes Heynen (betaalt) voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte vervanger 6 grossi

1556 Pastoor Johannes Heynens is afwezig, hij wordt waargenomen door Martinus, zoon van Johannes Petrus

1558 Pastoor Wilhelmus Bertholdi Kessell (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

1562-1566 Pastoor Wilhelmus Berthols (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

Altaar van de H. Maria in de kapel van Ommel

1518 De bloedverwanten en vrienden en de burens van de zeereerw. Heer Mathias van Papendonck moesten 4 Rijnguldens betalen, hetgeen ze prompt hebben gedaan, voor het verlov om in de kapel van Ommel, in de parochie Asten, elke zondag een H. Mis te laten opdragen. Pastoor Mathias mocht dan ook wijwater zegenen en het volk daarmee besprenkelen.

1530 *(Wat pastoor Schellens bij 1530 schrijft hoort bij 1556)*

1556 Het beneficium van het Maria-altaar gaat over aan Martinus Horckmans, die er in 1556 nog is en 9 mud rogge krijgt om 2 H. Missen te lezen en nog 7 mud voor nog 4 Missen, waarvan hij er twee overlaat aan Henricus Coer en Piet van Dommelen

Kerk van Lierop,

1474 filiaalkerk

1487 Pastoor Godefridus Johannes zetelt (in deze kerk). Voor het verlov om Martinus de Meer, seculier priester, als zijn plaatsvervanger aan te stellen betaalt hij 1 scutum (schild, munt)

Altaar van de H. Leonardus te Lierop

(hetzelfde liedje: de officiële pastoor is er niet en betaalt voor het verlov een plaatsvervanger aan te stellen)

1400 Pastoor Theodericus (betaalt) voor zijn afwezigheid en het verlov voor Arnoldus samen met de kerk aldaar 1 scutum (schild, munt)

1405 Pastoor Theodericus van Vivarium (betaalt) voor zijn afwezigheid en het verlof om Johannes Eyndhout aan te stellen 1 scutum (schild, munt)

1418-1419 Pastoor Otto van Dreveringhen betaalt voor zijn afwezigheid en het verlof om de priester Hubertus Custos aan te stellen 1 scutum (schild, munt)

1419 Toen was Willem van Herselt pastoor van de verenigde kerken van Asten en Lierop. Er was een Leonardusaltaar in de kerk van Lierop en dat beneficium was vacant, omdat Otto van Drevenac, priester van het bisdom Keulen, vrijwillig afstand had gedaan. Dat beneficium gaat nu over naar Arnold, wettige zoon van Godefridus van Bruheze, die pastoor is van de kosterij in Rixstel. Hij betaalde prompt 2 gulden op 31 oktober

1421 Deze Arnoldus is er weer vandoor en betaalt voor vervanger Johannes Kievit een shilling, enz.

1427-1445 Pastoor Matheus, zoon van Gerardus Celen junior, (betaalt) voor zijn afwezigheid en het verlof om Hubertus Custos aan te stellen (in 1438 Arnoldus van Bodonc)
in 1427 en 1438 1 scutum (schild, munt)
in 1441-1443 8 grossi
in 1445 voor zijn afwezigheid 8 grossi

1459-1474 Pastoor Wilhelmus Celen

1459-1462 voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte vervanger 8 grossi

1463 studeert hij Kunsten in Leuven en daarna heeft hij lesgegeven, en voor het verlof voor een geschikte plaatsvervanger 4 grossi

1469-1474 voor zijn afwezigheid en verlof 8 grossi

1475 Pastoor Jacobus van Ghestel is verzamelaar van vruchten / opbrengsten van het aartsdiakenaat Hannonia, daarom hoeft hij niet te betalen

1477-1497 Pastoor Cornelius Severinus

1477 en 1487 voor zijn afwezigheid en het verlof om een geschikte plaatsvervanger aan te stellen 8 grossi

1497 solidus grossus (munt)

1502 Pastoor Anthonius Sbruyninx studeert in Leuven canoniek recht, daarom hoeft hij niet te betalen.

1519-1523 Pastoor Jaspas Haselberch studeert in Leuven canoniek recht

1519 hoeft hij daarom niet te betalen

1523 voor het verlof voor een plaatsvervanger 4 grossi

1530 Pastoor Johannes Theodericus (betaalt) voor zijn afwezigheid 4 grossi

1550 Pastoor Gerardus Rutten studeert in Leuven theologie, daarna heeft hij lesgegeven, daarom hoeft hij niet te betalen en voor het verlof voor een plaatsvervanger 4 grossi

1551 Pastoor Gerardus Tseerden studeert in Leuven theologie, daarna heeft hij lesgegeven, daarom hoeft hij niet te betalen en voor het verlof voor een geschikte seculiere priester als plaatsvervanger 4 grossi

1553 Pastoor Judocus Rutgerus studeert Kunsten in Leuven, daarna heeft hij lesgegeven, daarom hoeft hij niet te betalen

Nieuw altaar H. Maria in Lierop

1556 Het is 8 mud rogge waard als er 2 missen worden gelezen, en als er nog 2 missen bijkomen stijgt de waarde met 5 mud

1445-1485 Pastoor Lucas (Rutgheri) de Eyke (Eyck) voor zijn afwezigheid en het verlof voor een geschikte plaatsvervanger 8 grossi

1485 (geen letterlijke vertaling maar omschrijving van de inhoud)

Het altaar van de Heilige Maagd Maria gelegen in de parochiekerk van Lierop is vacant door de dood van Kucas van Eyck. Volgens formele regels wordt het gegeven aan Simon van Dyck, priester van het bisdom Luik. Hij moet 5 Rijnguldens betalen.

1550-1556 Pastoor Johannes Sweers (Weers)

1550 voor zijn afwezigheid 4 grossi die hij neergeteld heeft in plaats van zijn afwezigheid, en voor het verlof voor een plaatsvervanger 8 grossi

1551 Johannes Weert heeft in dit jaar neergeteld in plaats van zijn afwezigheid, met de bevoegdheid om te vergroten of te verkleinen volgens de oude registers, tegelijk met het verlof (voor een vervanger) 8 grossi.

1556 Johannes Zweers is plaatsvervanger samen met een kapelaan

Nieuw altaar van de H. Sebastianus, Anthonius en Lucia

1474 blanco

Altaar van het Heilig Kruis en van Barbara

In 1556 is het, als er twee missen gedaan worden, 6 mud graan waard, en er is 1 mis aan toegevoegd voor 3 Rijnguldens

1520 blanco

1556 Pastoor Henricus, zoon van Henricus Daems, is afwezig. Zijn plaatsvervanger zijn Jaspar Arnoldus, Cornelius de Monte (van den Berg) en Franciscus de Fine (van den Einde)

Altaar van het Heilig Kruis, Katharina en Brigida

In 1556 van de H. Catharina, Barbara en van het Heilig Kruis, behorend bij de kosterij

1497 blanco

1556 Er wordt waargenomen door Henricus Goer, Theodericus Milheze en Petrus, zoon van Petrus van Dommelen

1558 Pastoor Jacobus Snavels, die een Antwerps privilege heeft laten zien, en daarna les heeft gegeven, hoeft daarom niet te betalen

Kapel van de H. Nicolaus in Hersel

Altaar van de H. Maria en Anthonius in de kapel van Hersel, parochie van Lierop

In 1556 is het, als er twee missen gedaan worden, 6 mud rogge waard, er is 1 mis aan toegevoegd

*1479 Er blijkt ook een kapel geweest te zijn in Hersel met een altaar van de H. Maria en Antonius. In 1479 krijgt Godefridus Fabri die rechten, na de toelatingsprocedure, bezegeld. Hij was magister, kanunnik en zanger in de Bartholomeuskerk. De kapelanie in de Herselse kapel in de parochie Leyedorp was vacant omdat Martinus van Meer afstand deed. De overdracht geschiedde bij de eerbiedwaardige heer en magister Thomas de Atrio, pastoor in Asten en Liedrop.
Dit gebeurde op 20 mei 1479 en is geregistreerd op 5 juli. Kosten 3 Rijnguldens*

Wordt vervolgd

*Tot zover het overzicht uit de periode 1400-1566. Met dank aan dhr. P. Schellens (pr.) en dhr. P. Kanters voor de medewerking bij de vertaling van dit document.
(De aantekeningen van Dhr. P. Schellens zijn cursief gedrukt, de nieuwe aanvullingen van Dhr. P. Kanters zijn romein gedrukt)*

CURSUS LANDSCHAPLEZEN

De cursus werd verzorgd door Benoit Locht met gastcolleges van Ria Berkvens en Tom Waals. De cursus werd georganiseerd door Jos Bronnenberg en Frans Martens, een samenwerking van het IVN en de Heemkundekring.

Eerst werden we vertrouwd gemaakt met verschillende soorten kaarten zoals de topografische kaart, de historische kaarten en de geologische kaarten. Enkele van deze kaarten zijn ook on line te vinden zoals de Actuele Hoogtebestandskaart Nederland. Hierop zijn bv. oude beekdalen te zien.

Vervolgens kregen we in woord en beeld hoe het landschap in Nederland er uit ziet. Hoe is het door de eeuwen heen gevormd. Wat zijn de fysiologische processen hierin en wat heeft de mens eraan verandert. Het bijzondere is dat we op dit moment hiervan nog heel veel terug kunnen zien. We zien elementen in het landschap zoals hoogtes, rivieren of bv. hooggelegen moerassen zoals de Peel.

In de les landbouw en nederzettingsgeschiedenis kregen we te horen waar de eerste bewoning was en waarom werden die eerste nederzettingen juist daar gebouwd. Dit heeft weer alles te maken met de hoogteligging en in tweede instantie met het verzamelen en verbouwen van voedsel.

Andere vormen van inzicht in het verleden zijn o.a. archeologie. Ria Berkvens verzorgde hierover een interessante avond. Zij vertelde veel over de plaatselijke archeologie. Hierbij konden we ons een beeld vormen over de oudheid in deze omgeving.

Nog een andere vorm van inzicht vergaren in het verleden is toponymie. Deze les werd verzorgd door Tom Waals. Met oude kaarten en toponiemen liet hij ons meekijken in zijn wereld van toponiemen. Waar lag welk toponiem en waarom juist daar. Wat was de betekenis hiervan en uit welke tijd stamt het.



De foto is gemaakt op het hoogste punt van Ommel: De schietberg in de Oostappense bossen.

Een ander deel van de cursus ging over de verkaveling en ontginning. Uit welke tijd stammen bepaalde ontginningen en wat voor soorten verkaveling zijn er in het verleden geweest.

Wat kunnen we hier nu nog van terug zien.

We maakten twee excursies mee. Een in Ommel waar vooral aandacht was voor het Aadal en haar omgeving. En een in Limburg waar we het Maasdal bezochten. Op deze manier konden we het “landschap lezen” in praktijk brengen.



De laatste les werd ingeruimd voor een presentatie van het huiswerk van cursisten. Er werden boeiende presentaties gegeven o.a. over het gehucht Moorsel in Lierop.

Op zaterdag 7 maart hebben we nog een klein vervolg gehad van de cursus.

Met ruim 30 belangstellende zijn we naar het Mercatormuseum in St.Niklaas geweest. Hier was de complete geschiedenis van de cartografie en een groot deel van het werk van Mercator te zien. Zeer interessant en een leuke dag.

VLIEGTUIGCRASH 1944 “DE HUTTEN”

In een Canadees blad, de Peace Country Sun van 7 december 2007, stond een verhaal te lezen van een vliegtuigcrash in Asten, een dorp in Zuid-Oost Brabant. De bron hiervoor was een boek, samengesteld door Hugh (Hugo) Timmermans, geboren in Asten, hij woonde vroeger op de Hutten. Hij was 13 jaar toen hij ooggetuige was van de crash, en emigreerde in 1950 naar Canada, waar hij zijn herinneringen op schrift stelde. Zoals hij het als jongen beleefd had. Zestig jaar later aangevuld met het verslag van een van de bemanningsleden, Stanley (Ned) Sparkes .

Directe aanleiding voor de publicatie was de viering van Remembrance Day van 11 november. De dag waarop de veteranen de gruwelen van de eerste en tweede wereldoorlog herdenken. Ned Sparkes en zijn vrouw Edna werden voorafgaand aan deze viering geïnterviewd en brachten daar het boek ter sprake. Ned praat zelf niet zo graag over de oorlog, maar voor de ouderen onder ons is het toch een concrete oorlogsherinnering.

“Een aan de vergetelheid ontrukkt oorlogsverhaal, een raadsel van een vliegtuigcrash waarvan een Nederlandse jongen in 1944 getuige was, wordt 60 jaar na dato in een boek opgehelderd.” aldus de Canadese krant

Ned Sparkes ging in 1939 in Engeland bij de Queen's Own Royal West Kents. Hij was in 1940 één van de ruim 300.000 soldaten die gered werden uit de Franse haven Duinkerken en van de stranden daar, net voordat de Duitse troepen daar arriveerden. In 1941 verliet Ned de landmacht en voegde zich bij de luchtmacht. Hij kreeg zijn opleiding tot piloot in Canada onder het British Commonwealth Air Training Program (het Luchtopleidingsprogramma van het Britse Gemenebest) en zijn verdere scholing in Engeland voordat hij in 1944 werd ingedeeld bij het 578^{ste} Squadron in Nederland.

Op 22 april 1944 vertrokken Flt. Sgt. Stanley Sparkes en zijn bemanning in een Halifax bommenwerper voor een bombardementsvlucht naar Dusseldorf. “Dat vliegtuig (de Halifax) was heel wat beter dan de Lancaster,” herinnert hij zich. De opdracht werd succesvol uitgevoerd, maar het vliegtuig keerde nooit op de basis terug.

Die avond volgde de 13-jarige Hugh (Hugo) Timmermans de bommenwerper van Ned toen die uit de lucht werd geschoten boven de boerderij in Asten in het zuid-oosten van Nederland waar hij toen woonde. Timmermans emigreerde in 1950 uiteindelijk naar Canada, maar die nacht vergat hij nooit.

“Ik was toen een jong ventje en ik zag hoe het vliegtuig getroffen werd en in brand vloog. In het felle licht van de zoeklichten zag ik dat er in ieder geval twee parachutes open gingen die langzaam wegdreven in het donker van de nacht,” zo vertelde Timmermans jaren later in een krantenartikel.

Ruim 60 jaar later diept Timmermans, die zich al die tijd is blijven afvragen hoe het de bemanning van die bommenwerper is vergaan, met behulp van het internet het verhaal weer op. Via de zoon van Ned. Hij kan zijn verhaal dan vervolgen.

Van de zevenkoppige bemanning die nacht aan boord, werden er vier krijgsgevangen genomen; drie, onder wie Ned, wisten aan de Duitsers te ontkomen.

Het was voor Ned niet gemakkelijk om uit het brandende vliegtuig te geraken. De staartschutter was nog nadat Ned het commando “springen” had gegeven naar voren gekropen. “Hij had, in strijd met de regels, z’n helm nog op waardoor de koorden hem zouden doen stikken. Ik rukte die af en gaf hem een duw – hij viel door het open luik,” schreef Ned in zijn aantekeningen die hij in 1994, 50 jaar na de crash, maakte.

Ned z’n parachute ging al in het vliegtuig open, maar het lukte hem eruit te geraken. Hij landde zonder noemenswaardig letsel, maar had geen idee waar hij was. “Het was een ellendige plek om neer te komen,” zei hij. “Moeras en haast onbegaanbaar terrein.”

Hij slaagde er uiteindelijk in vastere grond onder de voeten te krijgen en bereikte een spoorlijn, waar hij dacht dat hij werd opgemerkt door enkele kinderen. Niet lang daarna arriveerden er legertrucks vol Duitsers die begonnen met het gebied af te zoeken.

“Ik liet me vallen en de Duitsers liepen vlak langs me af,” zei Ned. Hij bleef daar liggen tot het donker was en liep toen verder. Hij vond hulp bij een groepje boerderijen; hij kreeg er voedsel en

trok weer verder. Uiteindelijk vond hij een schuilplaats in een hooiberg, maar al gauw verscheen er een boer die daar vlakbij begon te ploegen. “Ik durfde niet te gaan slapen, bang dat ik zou snurken,” zei hij.

Opnieuw kreeg Ned hulp van Nederlanders. Een jonge vrouw gaf hem een schuilplaats en wist iemand te regelen die hem op zijn fiets naar een school bracht waar hij zich op de zolder schuil kon houden. Hij zat ook nog even verborgen achter het altaar in een kerk voordat hij naar een huis of mogelijk een kamp werd gebracht waar een groep Nederlandse mannen ondergedoken waren.

Daar zou hij zo'n 75 dagen verblijven. Hij kreeg daar een identiteitskaart met een nieuwe naam en een speciale kaart waarop stond dat hij doofstom was. De Nederlandse ondergrondse hielp Ned en nog enkele piloten die in het kamp waren gearriveerd om het station van Roermond te bereiken. Van daar ging het per trein naar Sittard en verder naar Heerlen.

“In die trein beging ik een stommitieit,” schreef Ned in 1994. “Hij was afgeladen en dus moesten er mensen staan. Ik stond vlak naast een Duitse officier, die een boek stond te lezen, en naast een verpleegster – niemand bemoeide zich met iemand. Plotseling schokte de trein en ik deed een stapje terug om m'n evenwicht te behouden. Zodoende trapte ik de verpleegster op haar voet. Ik draaide me om en zei: 'I'm awfully sorry.'” Het leek of alles stil werd, of iedereen zijn adem in hield. De verpleegster glimlachte evenals de andere Nederlanders. De Duitser las gewoon door. Of ik blij was toen ik de trein uit kon!

Het was een paar keer kantje boord tijdens hun ontsnappingstocht door Nederland met hulp van de ondergrondse. Ned en z'n groep wist uiteindelijk contact te maken met Britse troepen en hij slaagde er tenslotte in om Engeland weer te bereiken.

Bijna vijf maanden nadat hij was neergeschoten was hij weer in Londen. “Toen ik wat geld van mijn rekening wilde gaan halen, kreeg ik te horen dat ik dood was,” schreef Ned. Die kwestie werd redelijk vlot opgelost en hij kwam er achter dat hij tijdens zijn ontsnappingsomzwervingen bevorderd was tot Officier in de R.A.F.. Op 26 september arriveerde Ned eindelijk thuis bij zijn familie in Biggin Hill, Kent.”Op mijn verjaardag. Ik werd 26.” Zei hij. “We hebben het goed gevierd!”



Foto 86: met een handdruk ging een wens in vervulling!

Stanley “Ned” Sparkes en zijn vrouw Edna uit Beaverlodge samen met Hugh Timmermans.

Toen de oorlog voorbij was, bleef Ned voor de R.A.F. vliegen. In de Lancaster deel uitmakend van The Winter Establishment, maakte hij vluchten om het uithoudingsvermogen en het bombarderen onder winterse omstandigheden te testen. Door deze opdracht kwam hij in Edmonton in Caanada waar hij Edna ontmoette die oorspronkelijk van Beaverlodge kwam en waarmee hij trouwde.

Het paar woonde ongeveer zes jaar in Engeland en keerde daarna, in 1955, met het gezin terug naar Canada om daar 18 jaar lang in de buurt van Beaverlodge een boerenbedrijf te runnen. Daarna verhuisden ze naar de stad.

Via Barry, een zoon van Sparkes, kwam Hugh Timmermans uiteindelijk in contact met Ned en zo kon hij tenslotte diens verhaal aan het boek toevoegen. Timmermans heeft een boek samengesteld waarin alles wat hij heeft gevonden is weergegeven en hij heeft de familie Sparkes een exemplaar overhandigd toen hij de afgelopen zomer Beaverlodge bezocht.

Ofschoon Ned bescheiden is als het over zijn verhaal gaat, merkt Edna op dat het toch van belang is dat het is opgeschreven – opdat het nooit zal worden vergeten.

Boek is te koop bij Boekhandel Berkers in Asten.

LIEF EN LEED UIT OUDE COURANTEN

De Zuid-Willemsvaart 20-08-1889

Het is tegenwoordig een lust om te zien, dat het rijden met vélocipédes alhier zoo druk beoefend wordt. Zag men voor korten tijd geen enkele wielrijder, thans gaat er geen dag voorbij, of men ziet een of meer vel. in vliegende vaart door de straten rennen. Daar de goed onderhouden grintwegen in deze streek zo bijzonder geschikt zijn voor het wielrijden, is het dan ook te verklaren, dat de jongelui van het rijwiel een druk gebruik maken.

De Zuid-Willemsvaart - Nieuwe Helmonsche Courant 19-10-1910

Allemaal op de fiets.

Een nieuwe loopkring is voor heel deez aard begonnen

De steden naderen tot elkaar, volken, staten, doorkruisen, mengen zich.

Da Costa.

Men breekt 's zondags als het ware den hals over de fiets!

Nou, er is iets waars in die klacht. Iedereen fietst en iemand, die hieraan niets doet, wordt voor een zonderling aangezien, voor 'n achterlijke, voor iemand, die niks, niemendal van zijn tijd begrijpt. "Heusch!, fiets jij niet? Hoe is 't toch mogelijk? Daar snap ik niks van."

't Is inderdaad verbazend hoe de fiets er in gegaan is. Ik las eens ergens: "De fiets is voortaan voor de meeste mensen even onmisbaar als de wind voor den molen, de stoom voor de machine". En daar is werkelijk iets van waar.

Lopen kunnen de lui niet meer. Om zo eens op een goeden keer naar Den Bosch te kuieren of naar Roermond - dank je wel, de lui wagen er zich niet aan. De boeren hebben in 't begin heel wat scheldwoorden voor de fiets en hare berijders overgehad; maar nu doen ze dapper mee.

Dat "lopen" onder de landlui behoort zowat tot het verleden. Om naar de markt te gaan, bedient de boer zich van 'n fiets; om naar den besten stier te gaan kijken, gebruikt de boer zijn fiets. Kermis en bloemencorso bezoeken zij per fiets, ja, als 't een beetje kan, gaan zij ook per fiets naar hun wei- of akkerveld.

Alles fietst. De veenwerker moet 'n fiets hebben om De Peel in te doen, de arbeider gaat er mee naar zijn werk. Wie weet, of we den tijd nog niet beleven, dat de landloper zijn rente gaat ophalen per.....rijwiel.

Het is nog zo heel lang niet geleden, dat er te Deurne iemand een armebriefje ging halen en zijn machine intussen tegen de kiosk zette.

't Schijnt dat de fiets geen geld meer kost. Jan en alleman heeft er eentje. En mooie zijn er onder, dat zal waar zijn.

't Is Zo'n slechte tijd tegenwoordig! Zo klaagt, geloof ik, wel de halve wereld. Men zou het intussen aan de fijne karren, die zoal over de verschillende wegen jagen, niet zeggen. Zouden de aankoop en het onderhoud van nieuwe fietsen ook in verband staan met de steeds groter wordende rekeningen bij de winkeliers?

Alles trekt zondags 't dorp uit De gemeentebesturen zullen goed doen, er onderhand eens aan beginnen te denken, hoe ze hun dorpen voor vreemdelingenverkeer aantrekkelijk kunnen maken. Er moet iets op gevonden worden, om vreemdelingen te lokken, en eigen volk in 't dorp te houden.

Of men het nu probeert met verfraaiing van 't dorp, of met 'n wandelpark of met concerten, 't komt er niet op aan als het doel maar wordt nagestreefd. Is het voor sommige gemeenten uit economisch oogpunt een grote schade, dat er tegenwoordig zoveel gebruik wordt gemaakt van de fiets, aan de beschaving kom dit zeker ten goede.

Schrijvers uit de vorige eeuw een Conscience, een Van Beers, de Sniedersen en anderen: hebben ons zulke mooie typen geschilderd van boerenjongens, die voor 't eerst "buitendorps" komen en de stad zien, als ze gaan loten en ingedeeld worden.

Wij kunnen ons niet voorstellen, dat dergelijke mensen ooit bestaan hebben. Nu is er geen jongen van 17 of 18 jaar meer, die per fiets niet de halve provincie heeft doorgetrapt.

Zo kinkelig, zo ongemanierd, zo onbehouwen, zo dorps als vroeger zijn ze nu ook niet meer.

Ze komen onder de mensen en moeten zich fatsoenlijk gedragen, tenminste iets beter dan in hun dorp.

Ze leren zich beter uitdrukken, ze krijgen het een en ander te zien en komen meer met anderen in aanraking. De "fiets" is een machtig middel ter beschaving. Met dat zuipen, dat tien-twintig-dertig-potten bier-naar binnen slaan is het ook afgelopen, als ze gaan fietsen. Zuipen en fietsen kan doodeenvoudig niet samengaan.

J. Heeren.

OUD GOUD

Onder deze rubriek willen wij de, door Jac Jöris, verzamelde berichten over Asten uit de Zuidwillemsvaart plaatsen. De Zuidwillemsvaart was de voorloper van de Helmondse Courant. De Zuidwillemsvaart, courant voor Helmond en omstreken verschijnt 's woensdags en zaterdags.

Zaterdag 26 nov. 1881 Asten

In den avond van 22 nov. j.l. is de tuinman M.v.Deursen in de schutskolk van sluis 10 gelopen en ofschoon al zinkende door den sluiswachter en z'n zoon gered geworden. Laatsgenoemden gingen naar de sluis, gelukkig voorzien van eenen brandende lantaarn. Eensklaps hoorden zij beweging in het water, waarop de vader tegen de zoon zeide dat er nog eenden in de kolk waren, doch de zoon betwijfelde zulks en ging zich overtuigen. Hij zag nog de haren en even de vingers boven het water, haalde een schippershaak en het gelukte hen den drenkeling weder op het droge te brengen.

Zaterdag 18 maart 1882 Asten

Bij de alhier op zaterdag door de gemeente plaats gehad hebbende aanbesteding voor het te bouwen van een Post-Telegraafkantoor met directeurswoning, was de minste inschrijver A.Vervoort te Veghel, voor f 8279,-. Aan wie het werk is gegund (*waarschijnlijk het oude postkantoor aan het koningsplein, daarna in gebruik als burgemeesterswoning J.J.*)

ASTEN

*Langs Weert daar ligt die hoge heide
En langs Nederweert even plezant
Someren en Asten die groene heide
En langs Vliederen ligt ons land*

*Daar tussen stroomt een snaar rivier-
tje
En daar ligt Asten al tussen bij
Naar Helmond gaan ze om te plezieren
Met een mooi meisje aan de zij*

*Men ziet die voerlui naar Keulen varen
Om te gaan halen de reinste wijn
Naar den bos om koopsmanswaren
Hollandse stoffen en fijne zij*

*Een jonkmans hart is altijd vol vreug-
de
Wanneer men de jager uit jagen ziet
Hij ontvangt `t wild vol vreugde
Someren en Asten hoort mijn gebied*

*Wat vind men in Asten dan ook nader
Een schutsboom met een boog
Asten gij behoeft U niet te schamen
Gij hebt er de huizen mooi in oog*

*Twintig herberge schoon
Vind men in Asten in `t avondal
Asten satijn gij spant er de kroon
Gij wordt er geprezen door `t ganse
land*

*Boekweit en koren grote hopen
Worden gewonnen al naar den eis
Turf verkocht met grote hopen*

*Asten vergeleken bij een paleis
Wat vind men in Asten dan ook nog
nader*

*Tot verheugen van iederen geest
Asten gij behoeft u niet te schamen
Gij hebt er een vrolijk kermisgeest*

*Wat vind men in Asten ook nog nader
Mooie meisjes die er zijn
Die men tesamen bijeen ziet vergaren
Of ze wel op een praatje zijn*

*Des `s avonds dan komen die jonge
vente
Om zijn zoete lief te spreken ja
Door Wolfbergse en Heusdense akkers
Aan haar slaapvensters blijven ze
staan*

*Om tegen z`n zoetlief wat te praten
Meteen zij een acasie groot
Want ze worden wel binnengelaten
Van conratie is Asten groot*

*Naar Ommelse kapelle zo ziet men ze
wandelen
En volgen haar minnar met vlijt
Door kerkense akkers ziet men ze
wandelen
Maken tesamen een groot geweld*

*Vraagt u iemand naar de ekfesia
Maak daarover geen rekest
Want ik zeg het U voor `t laatste
Iedere vogel zoekt z`n nest*

Uit de met de hand geschreven bundel van Anna Gehem- van Poppel.

VRIENDEN VAN HEEMKUNDEKRING DE VONDER

Acfis Business Centrum, Ter Hofstadlaan 75, Someren
Acker A.B.J. Hr. en Mevr. , Hombroeckstraat 1, Asten
Berkers G., Zonneweg 1, Someren
Bos ETB, Directie, Trasweg 5, Someren-Eind
Cortooms Verberne Bouw-Timmerbedrijf, Molenakkers 5, Asten
Driessen Bouwbedrijf, Postbus 90, 5720 AB Asten
Frank van Stekelenburg Assurantiën, Hofstraat 25, Asten
Fysiotherapie Campanula, Floralaan 22, Asten
Gianotten Adviesburo, Witvrouwenbergweg 8h, Someren.
Wil Hoebergen, Belastingadviesgroep Asten, Julianastraat 2, Asten
Isobouw Systems BV, Kanaalstraat 107, Someren.
Notaris Kessels, Wilhelminastraat 30-32, Asten
Larco Conserven Someren, Industrielaan 10, Someren..
Leenen Someren Beheer bv, Dr. Einattenlaan 28, 5711AW Someren
Wil en Toos Leenen, Floreffestr.109, 5711 AC Someren
Garage Linden, Ter Hofstadlaan 140, Someren.
Beheermij van der Loo, Markt 10, Asten. (Postbus 13, 5720 AA)
Schildersbedrijf Looymans, Hoornmanstraat 1, 5711 EZ Someren
Makelaar Strijbosch, Hofstraat 24, Asten
Smits Bouwbedrijf b.v., Dorser 2, Someren
Steyns E.B., Winkelstraat 9, Someren
Van Kaam Netwerk, Postbus 111, Someren
Hr en Mevr. Wijnen, Speelheuvelstraat 41, Someren
Hr. en Mevr. de Wit, Speelheuvelplein 4, Someren
Hr. en Mevr. v.d. Zanden, Jan v.d. Diesduncstraat 17, Asten

Dankzij de Vrienden en donaties van het Jan van der Loo Fonds, Rabobank Peelland en ONA heeft de Heemkundekring interessante projecten kunnen uitvoeren.

Vrienden van de Heemkundekring maken onze activiteiten mogelijk.
Hebt u interesse ? Info: bestuur Heemkundekring De Vonder (zie pag.2)